

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.024/2023/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Baracz Vilmos egyéni ügyvéd (felperesi képviselő címe) által képviselt **Felperes1** (felp.1 címe) felperesnek – a jogtanácsos kamarai jogtanácsos által képviselt **Alperes1** (alp.1 címe.) alperes ellen szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 21.M.70.957/2021/32. számú ítéletével szemben a felperes által 34. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 378.720 (háromszázhetvennyolcezer-hétszázhusz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. november 18. napján meghozott 21.M.70.957/2021/32. számú ítéletével elutasította a felperes keresetét, melyben az alperes

által 2016. március 16-án kibocsátott felmentés jogellenességéhez kapcsolódó jogkövetkezmények alkalmazását, illetve másodlagos kérelmében a felmentés alapján további egy havi végkielégítés és egy havi felmentési időre járó illetménykülönbözet megfizetését kérte.

[2] Az elsőfokú ítéleti tényállás szerint a felperes 1997. július 1-jétől állt szolgálati jogviszonyban az alperessel, 1999-től a Alperes1 Igazgatóság Főosztály Oztály alosztálya állományában. 2001-től helyettesítette a szolgálatparancsnokot, majd 2004-től szolgálatparancsnoki beosztásba nevezték ki. 2012 júliusában a Osztály átszervezésére került sor, ezzel összefüggésben az alperes 2012. július 16-tól a parancs száma3. számú parancssal eszközgépkocsi kezelő beosztásba helyezte a felperest. A felperes az új szolgálati beosztását elfogadta, a parancssal szemben szolgálati panaszt nem terjesztett elő. A beosztás megváltozása nem érintette az illetményét. A munkaköri leírásában rögzített feladatok részben eszközgépkocsi kezelői, másik részében szolgálatparancsnoki feladatok voltak. A felperes a beosztása megváltozását követően továbbra is a szolgálatparancsnoki munkaköri feladatokat látta el a felettesei utasítására. A eszközgépkocsi kezelő beosztásban dolgozó munkatársakkal ellentétben a felperes nem a 24/72 munkarendben, hanem hivatali munkaidőben, azaz reggel 8.00 órától délután 16.00 óráig végzett munkát.

[3] Az alperes a parancs száma1 számú parancsában 2005. október 1-jei hatállyal megállapította, hogy a végkielégítés szempontjából figyelembe vehető szolgálati idő kezdete 1993. szeptember 17-e. A Alperes1 parancsnoka 2011. december 31-i hatállyal a parancs száma2 számú parancsában a régi Hszt. 329. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással azt állapította meg, hogy a végkielégítés megállapítása szempontjából a felperes hivatásos szolgálati jogviszonyának kezdete 1990. március 6. napja. A Szolgálat2 a 2012. március 30-án kiadott dok.száma. Knytsz számú „Szolgálati idő rögzítés” elnevezésű okirata szerint a 2011. december 31-én hatályos Hszt. 326. §, 328. § és 329. §-a alapján a felperes szolgálati idejének kezdő időpontja a szolgálati nyugdíjjogosultság és a nyugdíj mértéke szempontjából 1990. március 6. napja, a korkedvezmény szempontjából a hivatásos szolgálati ideje kezdő időpontja 1997. július 1-je. Az okirat tájékoztatást tartalmazott arra vonatkozóan, hogy az igazolást az alperes a Hszt. 341/D. §-a alapján a szolgálati idő megállapítása és rögzítése céljából bocsátotta ki. A Alperes1 Igazgatóság igazgatója a 2015. július 1-jén kelt parancs száma4. számú parancsában azt állapította meg, hogy a felmentési idő és a végkielégítés szempontjából a figyelembe vehető szolgálati idő kezdete a felperes tekintetében 1993. március 4. napja.

[4] A felperes 2014. október 7-én orvosi alkalmassági vizsgálaton vett részt, amely eredményeképpen a Orvosi Bizottsága (a továbbiakban: I. fokú Bizottság) a felperes egészségkárosodását 19%-ban határozta meg azzal, hogy abban üzemi baleseti eredet, illetőleg foglalkozási eredetű egészségkárosodás nem állapítható meg. A Bizottság azt is megállapította, hogy a felperes rendszeres orvosi gondozás mellett a eszközgépkocsi kezelői beosztására „alkalmas”, a szolgálatát elláthatja.

[5] osztályvezető a Osztály vezetője, a felperes felettese ebben az időszakban közölte a felperessel azt, hogy a jövőben a eszközgépkocsi kezelők szolgálati beosztásához igazodva, neki is 24/72 órás munkarendben kell munkát végeznie. A felperes ezt követően keresőképtelen állományba került az egészségügyi panaszai kivizsgálása érdekében.

[6] A felperes keresőképtelensége időtartamára tekintettel egészségügyi alkalmassági felülvizsgálatra került sor. Az I. fokú Bizottság 2015. június 18-i szakvéleményében elsődleges magasvérnyomás, spondylosis és egyéb meghatározott csigolyák közötti porckorong degeneráció megbetegedésekre tekintettel a felperes össz-szervezeti egészségkárosodását 27%-ban véleményezte, amely nem üzemi baleseti és nem foglalkozási eredetű. Az ennek alapján meghozott hat.szám1 számú I. fokú Bizottság Rövidítése határozat szerint a felperes a jelenlegi – eszközgépkezelői – beosztására alkalmatlan, a III-IV. kategóriába tartozó munkakörök ellátására alkalmas.

[7] A felperes fellebbezése alapján eljáró II. fokú Bizottság 2015. augusztus 11-i orvosszakértői véleményében gerincferdülés, spondylosis, a csigolyák közötti porckorong rendellenesség, nyaki porckorong rendellenesség megbetegedésekre tekintettel a felperes össz-szervezeti egészségkárosodását 5%-ban határozta meg. A II. fokú Bizottság Rövidítése határozat hat.szám2 számon az elsőfokú határozattal egyezően azt állapította meg, hogy a felperes a jelenlegi beosztására alkalmatlan, a III-IV. kategóriás munkakörök betöltésére alkalmas.

[8] A fentiekre tekintettel az alperes 2015. szeptember 9-én személyzeti elbeszélgetésen segédelőadói beosztást ajánlott a felperesnek, amit a felperes nem fogadott el. Ezt követően a Igazgatóság igazgatója a parancs száma5. számú parancsával 2015. szeptember 21-én, a II. fokú Bizottság Rövidítése határozatra hivatkozással a felperes szolgálati jogviszonyát 2016. március 16. napjával felmentéssel megszüntette. A parancs az illetmény összegét 347.850 forintban határozta meg. A jogviszony megszüntetésére tekintettel az alperes hat havi felmentési időre járó illetményt, további nyolc havi távolléti díjnak megfelelő végkielégítést fizetett a felperesnek.

[9] A felperes a szolgálati panaszában az illetmény összegét, a felmentési idő, illetőleg a végkielégítés mértékét vitatta. A felmentést pedig azért tekintette jogellenesnek, mert ténylegesen nem az orvosi iratokban megjelölt beosztást, hanem szolgálatvezetői feladatokat látott el. A szolgálati panaszt a Alperes1 Igazgatóság parancsnok-helyettese az illetmény összege kivételével alaptalannak találta, ezért azt felterjesztette a Alperes1 parancsnokához.

[10] A Alperes1 parancsnoka a hat.szám3 számú határozatával a felperes szolgálati panaszát elutasította. Határozatában kifejtette, hogy a Szolgálat2 átirat száma. számú átiratában kizárólag a nyugdíjszámítás szempontjából figyelembe vehető szolgálati idő rögzítésére kerülhetett volna sor, a felmentés idő és a végkielégítés kezdő időpontja

vonatkozásában jogellenesen került rögzítésre a szolgálati idő kezdete. A szakmunkásképző iskolai tanulmányok időtartama és a Munkaügyi Központ által igazolt időtartam a szolgálati idő számításakor nem vehető figyelembe, arra sem a 2015-ben hatályba lépett új jogszabályi rendelkezések, sem a 2005. évi parancs keletkezésekor hatályban volt rendelkezések alapján nem volt jogszerűen lehetőség.

[11] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 84. § (2) bekezdése, 87. §-a, 90. §, 270. § (1) bekezdése, 271. § (1)-(3) bekezdése, 280. § (1), (4) bekezdése, továbbá a 2015. július 1-jét megelőzően hatályban volt a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) 2012. január 1. napjától hatályos 341/D. §-a alapján vizsgálta.

[12] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen a felmentés jogszerűsége kérdésében foglalt állást azzal, hogy a Bizottság Rövidítése határozatok alapján kibocsátott felmentés jogszerűségének, vagyis az indokok valóságának és okszerűségének bizonyítása az alperes érdekkörébe tartozott. Ezért az alperesnek kellett bizonyítani, hogy a felperes a jogviszonya megszüntetésekor a beosztása ellátására egészségügyi okból alkalmatlan volt.

[13] Az elsőfokú bíróság az egészségügyi alkalmasság kérdésében orvosszakértői bizonyítást talált szükségesnek. A szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a 2014 évi Bizottság Rövidítése vizsgálat idején, továbbá a 2015-ben zajlott I. fokú és II. fokú Bizottság Rövidítése vizsgálatok idején a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 10 %-os mértékű volt azzal, hogy az egyes vizsgálatok között sem javulás, sem romlás nem következett be az állapotában, illetve százalékos formában értékelhető változás sem történt.

[14] A szakértői vélemény alapján megállapítható volt, hogy a Bizottság Rövidítése határozatok idején is fennálltak a felperes mozgásszervi megbetegedései, amelyek kihatottak a munkaköri leírásában felsorolt, a jobb vállat fokozottan terhelő, illetőleg a gerinc fokozott terhelésével járó feladatok ellátására, pl. a nehéz súlyok emelésére a eszközzel ellátandó feladatok során, vagy a gépjármű ellenőrzése, eszköz2 és alrendszerek kezelése, a gépjármű feltöltése, tisztítása során ellátandó feladatokra. Mindezekből a szakértő arra a következtetésre jutott, hogy a eszköz kezeléssel összefüggő munkák biztonságos, ön maga és mások veszélyeztetése nélküli elvégzésében a felperes gondozás, illetve gyógyszeresedés mellett is akadályozott volt. A mozgásszervi egészségkárosodása azonban az irodai munkák elvégzésében nem akadályozta.

[15] Az elsőfokú bíróság szükségesnek találta a munkakörök ellátásával kapcsolatban a foglalkozás-egészségügyi szakértő bevonását is. A perben kirendelt szakértő szakvéleményét irányadónak tekintve megállapította, hogy a felperes a munkaköri leírásában rögzített feladatok közül a eszközgépkocsi-kezelői szolgálati beosztás ellátására alkalmatlan

volt, ugyanakkor az irodai jellegű feladatok ellátására nem volt alkalmatlan. Az elsőfokú bíróság irányadónak tekintette a foglalkozás-egészségügyi szakértő azon megállapítását, hogy egy adott munkakörre vonatkoztatva az egészségügyi alkalmasság megítélése nincs közvetlen összefüggésben az egészségkárosodás százalékos mértékével. Minden esetben egyéni elbírálás alá tartozik, hogy a konkrét betegségek és az egyes munkaköri feladatok, kötelezettségek ellátása között mi az összefüggés. Annak ellenére, hogy a felperes részt vett reumatológiai és fizioterápiás kezeléseken, továbbá gyógyszeres kezelést is kapott, amely következtében az állapota javult és a panaszai mérséklődtek, a eszköz gépkészítői beosztásban ellátandó feladatok elvégzésére nem volt alkalmas, mert fizikai megterhelés hatására az állapotában újabb rosszabbodás volt várható. A foglalkozás-egészségügyi szakértő ezért egyetértett a Bizottságok álláspontjával arról, a felperes a eszközgépkocsi kezelő beosztás ellátására egészségi állapotánál fogva véglegesen alkalmatlan volt.

[16] Az elsőfokú bíróság – irányadónak tekintve a perbeli szakvéleményeket – azt állapította meg, hogy a felperes a szolgálatvezetői feladatok ellátására alkalmas volt, ugyanakkor a eszközgépkocsi kezelő feladatok ellátására az egészségi állapota miatt nem volt alkalmas. Irányadónak tekintette, hogy a felperes nem vitatottan a szolgálati beosztása szerint eszközgépkocsi kezelő volt és rá a 2013-ban kiadott munkaköri leírás volt irányadó, amit elfogadott. Eszerint azonban nemcsak szolgálatvezetői, hanem eszközgépkocsi kezelő feladatai is voltak.

[17] Az elsőfokú bíróság ezért nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes a szakvélemények által alátámasztottan a szolgálatvezetői feladatok ellátására alkalmas volt. Az alperesnek munkáltatóként jogszerűen volt lehetősége arra, hogy a munkaköri leírásban szereplő bármely feladat ellátására, bármikor kötelezze a felperest, illetve elvárja tőle azok elvégzését. Ezért nem volt jelentősége, hogy a felperes szokásosan milyen feladatokat látott el, mivel a munkaköri leírásában meghatározott összes feladat ellátására alkalmasnak kellett lennie. Reálisan számolnia kellett azzal, hogy nemcsak szolgálatvezetői, hanem eszközgépkocsi kezelő feladatokat is el kell végeznie. Ezzel a felperes is tisztában volt, hiszen személyes előadása szerint a tartós táppénzre kerülését megelőzően a közvetlen felettese arról tájékoztatta, hogy a jövőben a eszközgépkocsi kezelőkre irányadó beosztás szerint kívánják foglalkoztatni és a felperes emiatt döntött a kivizsgálásáról.

[18] Az elsőfokú bíróság érvelése szerint az alperes 2014-től az I-II. kategóriás munkakörnek megfelelő eszközgépkocsi kezelő feladatok ellátásában is számított a felperesre, erre jogszerűen volt lehetősége. Ezért a felperes nem hivatkozhatott alappal arra, hogy jogszerűtlen volt a jogviszonya megszüntetése pusztán amiatt, mert az egészségügyi alkalmatlanság az I-II. kategóriába tartozó munkaköri feladatokra vonatkozott. A perben irányadónak kellett tekinteni a felperes egészségügyi alkalmatlanságának tényét, mivel azt az orvosszakértő és a foglalkozás-egészségügyi szakértő is megerősítette. A felperes egészségügyi alkalmatlansága ez alapján a felmentés időszakában, illetve a Bizottság Rövidítése határozatok idején 10 %-os volt, betegsége jellege a eszközgépkocsi kezelő feladatok ellátását biztonságos módon nem tette lehetővé.

[19] Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a joggal való visszaélésre vonatkozó felperesi érvelést is. A perben meghallgatott tanúk (osztályvezető a Osztály vezetője, tanú2 és tanú3 jármű parancsnokok, továbbá tanú4 jármű2, eszközgépjármű vezető) vallomása ugyanis nem támasztotta alá azt, hogy a 2014. évben kezdődő tartós táppénzes állományt megelőzően az alperesnek tudomása volt a felperes egészségügyi problémáiról. Ezáltal az sem minősült bizonyítottnak, hogy kifejezetten azért utasították a felperest a eszközgépkocsi kezelői beosztásnak megfelelő munkaidőben a munkavégzésre, hogy erre hivatkozással az egészségügyi alkalmatlanság okán a jogviszonya megszüntetésére mód legyen.

[20] A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felmentés jogellenességével összefüggő kereseti kérelmet elutasította.

[21] Az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti követelést, a kifizetett illetmény összegén felül, felmentési időre 394.500 forint és egy havi végkielégítés címén 394.500 forint megfizetésére vonatkozóan szintén alaptalannak találta.

[22] A felperes maga sem állította, hogy a 2012. évi parancs kibocsátásakor hatályban volt rendelkezések vagy akár az új Hszt. szabályai alapján jogosult volt a szolgálati idő általa meghatározott kedvezményes számítására. Kereseti érvelése nem jogszabályi hivatkozáson, hanem azon alapult, hogy nem lett volna jogszerűen lehetőség utóbb a szolgálati idő kezdő időpontját a korábbi munkáltatói tájékoztatáshoz képest kedvezőtlenebbül számítani.

[23] Az elsőfokú bíróság a Kf.III.39.105/2021/5. számú kúriai ítélet alapján sem látott lehetőséget a felperes által megjelölt szolgálati idő megállapítására a régi Hszt. 341/D. §-re hivatkozva. E szabály alapján a hivatásos állomány tagjainak a szolgálati idejét a 2011. december 31-én hatályos rendelkezéseknek megfelelően kellett megállapítani, a felmentési idő, a végkielégítés, a pótszabadság, a jubileumi jutalom szempontjából. A Hszt. 280. § (1) bekezdés g) pontjára hivatkozva az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a szolgálati idő elnevezésű dokumentum a felmondási idő és a végkielégítés szempontjából nem tartalmazott szolgálati idő rögzítést, csak a nyugdíjjogosultság, a korkedvezmény és a nyugdíj mértéke szempontjából. Az alperes a felmentési idő és a végkielégítés szempontjából releváns szolgálati idő kezdetét a parancs száma2 számú parancstól eltérően meghatározhatta. E határozattal szemben a felperes jogorvoslattal nem élt és minden alap nélkül hivatkozott arra, hogy a parancs száma4. számú parancsot megelőzően a felmentési idő és végkielégítés alapját képező szolgálati idő megállapításáról az alperes kedvezőbben rendelkezett. Az új Hszt. hatálybalépésére tekintettel megállapított hivatásos szolgálati idő ugyanis megfelelt a jogszabályi követelményeknek. Helyesen határozta meg az alperes, hogy mely időszakokat nem lehet beszámítani a hivatásos szolgálati jogviszony időtartamába és a parancs száma4. számú parancs alapján helyesen járt el, amikor 1993. március 4. napjához viszonyítva határozta meg a végkielégítés és felmentési idő szempontjából a hivatásos szolgálati idő kezdetét.

[24] Az elsőfokú bíróság szükségtelennek találta a felperes indítványa alapján a foglalkozás-egészségügyi szakvélemény kiegészítését. Kifejtette, hogy a szakértő világosan és egyértelműen választ adott a perben releváns kérdésekre, meghatározta, hogy a felperes mely feladatok ellátására nem volt alkalmas az egészségi állapota okán a szolgálati jogviszonya megszüntetésekor. Az egyes tevékenységek részletes felsorolása nélkül is egyértelműen megállapítható volt a szakvélemények alapján, hogy a felperes a szolgálati beosztásába tartozó feladatok jelentős részének ellátására alkalmatlan volt. A foglalkozás-egészségügyi szakértő részletes, elfogadható indokát adta annak is, hogy az egyes munkakörök betöltésére vonatkozó egészségügyi alkalmasság kérdése nem függ össze közvetlenül az egészségkárosodás százalékos mértékével.

A felperes fellebbezése

[25] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

[26] Álláspontja szerint az elsőfokú eljárást a közigazgatási perrendtartás szabályai alapján kellett volna lefolytatni, ennek elmaradására tekintettel súlyos eljárási hiba okán az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolt a Kp. 4. §, 157. § (1) bekezdése és 114. § (2) bekezdés b) pontja alkalmazásával.

[27] A felperes másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérte a felmentés jogellenességének megállapításával és az eredeti szolgálatparancsnoki beosztásába történő visszahelyezésével.

[28] Az egészségkárosodás, illetve a munkaköri alkalmasság tekintetében azért vitatta az elsőfokú bíróság döntését, mert a perben és a pert megelőzően a Bizottsági eljárásban megállapított munkaképességcsökkenés százalékos mértéke nagyságrendileg eltérő volt. Ugyanazon időszakra 5 %, 10 % és 27 %-os egészségkárosodást is rögzítettek az orvosi bizottságok. Az egészségügyi alkalmasság kérdését pedig nem a tényleges, hanem a kinevezés szerinti beosztás alapján vizsgálták. Az elsőfokú bíróság ezért jogszerűtlen döntést hozott, nem a releváns tényállás alapján és nem a megfelelő jogszabályi rendelkezések alapján, a Pp. 263. § (1) bekezdése megsértésével.

[29] Az elsőfokú bíróság téves következtetéseket vont le a rendeltetésellenes joggyakorlás körében is. 2014-ben, a felmentést megelőzően magasabb egészségkárosodás mellett is változatlan beosztásban hagyta az alperes, illetve a Bizottság alkalmasnak minősítette. 2015-ben pedig a javuló egészségi állapota ellenére, amit az egészségkárosodás százalékos meghatározása is igazolt, mégis alkalmatlannak minősítették és az alperes

„visszaélésszerűen, de legalábbis rendeltetésellenesen megszüntette” a szolgálati jogviszonyát. Az alperes nem bizonyította a perben, hogy a javuló állapota ellenére „miért szabadult meg rendeltetésellenesen” a felperestől.

[30] A felperes egy konkrétan meg nem nevezett 2021. január 1-jei jogszabályi rendelkezésre hivatkozva előadta, hogy az alperesnek rekreációs tervet kellett volna készíteni az egészségügyi alkalmatlanságra tekintettel és újabb felülvizsgálatot követően lehetett volna dönteni a jogviszony megszüntetéséről.

[31] Amennyiben a felmentés nem minősül jogellenesnek a keresetben meghatározott felmentési időre járó illetmény és plusz egy havi végkielégítés megfizetésére kötelezni az alperest az elsőfokú ítélet megváltoztatásával. A Kúria Kf.III.39.105/2021/5. számú ítéletéből álláspontja szerint az következett, hogy a korábban rögzített szolgálati időt utóbb az alperes már nem változtathatta meg egyoldalúan, a felperesre kedvezőtlenül. Az elsőfokú bíróság ezt figyelmen kívül hagyta, tévesen értékelte a Kúria hivatkozott döntését, ezért jogszerűtlen döntést hozott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[32] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte és a felperes perköltségben történő marasztalását.

[33] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok egybevetésével és értékelésével helyesen állapította meg a tényállást, a megfelelő jogszabályokat alkalmazva helyes jogi következtetéseket vont le és helyes indokolás alapján utasította el a felperes keresetét.

[34] A felperes tévesen értelmezte a Hszt. rendelkezéseit és alaptalanul hivatkozott a Kp. alkalmazásának szükségességére, mivel a keresetlevél beadására tekintettel jelen munkaügyi pert a Pp. szabályai alapján kellett lefolytatni. Az alperesi ellenkérelem benyújtásának időpontját is tévesen határozta meg a fellebbezésében, mivel arra már az első tárgyalás során, 2016. június 1-jén sor került. Az alperes vitatta továbbá a felperesi fellebbezésben megjelölt másodfokú perköltségigényt és fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[35] A felperes fellebbezése alaptalan.

[36] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a megfelelő jogszabályok alapján azok helytálló értékelésével megalapozott döntést hozott a felmentés, illetve a szolgálati idő téves számítása alapján igényelt illetménykülönbözlet tárgyában is.

[37] A felperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében a Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) alkalmazására és kérte erre hivatkozva az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. A Kp. 156. §-a értelmében a közigazgatási perrendtartás 2018. január 1-jén lépett hatályba. A 157. § (1) bekezdés, mint átmeneti rendelkezés azt tartalmazza, hogy ezt a törvényt a 2018. január 1. napján vagy azt követően előterjesztett keresetlevél alapján indult eljárásokban kell alkalmazni. Tekintettel arra, hogy a felperes a keresetlevelét 2016. február 5-én terjesztette elő és ebben az időpontban még a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény sem volt hatályban, ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a felperes által kezdeményezett munkaügyi pert a keresetlevél előterjesztésekor hatályban volt, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályai alapján bírálta el.

[38] A felperes alaptalanul hivatkozott a felmentés jogszerűsége tárgyában a bizonyítékok téves értékelésére. Ezzel összefüggésben a fentiekből következően a Pp. 206. § (1) bekezdése szabályait kellett alkalmazni, szemben a felperes fellebbezésében megjelöltekkel. A másodfokú bíróság az ügy érdemére kiható, a tényállás megállapításával és a bizonyítékok értékelésével összefüggő jogszabálysértést nem észlelt a következőkre figyelemmel.

[39] Az alperes a 2015. szeptember 21-én kelt parancs száma5. számú parancsában a felperes eszközgépkocsi kezelő beosztásban ellátott szolgálati viszonyát egészségügyi alkalmatlanságra hivatkozással szüntette meg az ekkor hatályban volt, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 86. § (6) bekezdés a) pont ac) alpontjára hivatkozva. A felperes azért állította a jogviszonya jogellenes megszüntetését, mert érvelése szerint a felmentéssel szemben ténylegesen nem eszközgépkocsi kezelő, hanem szolgálatparancsnok beosztásban látta el a feladatait. Ezért az egészségügyi alkalmasságát nem a eszközgépkocsi kezelő, hanem a szolgálatparancsnoki beosztásra irányadó munkaköri kötelezettségek tekintetében kellett volna vizsgálni. Ez utóbbi körülményt azonban sem a bizottságok, sem az alperes nem értékelte a jogviszony megszüntetésekor.

[40] A nem vitatott peradatok szerint a felperes 2004-től szolgálatparancsnoki beosztásban teljesített szolgálatot. A 2012. július 9-én kelt szolgálati viszony módosítására vonatkozó parancs száma7 számú parancsban azonban a szolgálatparancsnoki beosztást a felek közös megállapodással 2012. július 16. napjától eszközgépkocsi kezelői beosztásra módosították. A szolgálati parancsban az alperes tájékoztatta a felperest a jogorvoslat lehetőségéről, a felperes azonban a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak

szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) 194. §-a értelmében szolgálati panaszt nem terjesztett elő.

[41] Az alperes a megváltozott munkakörhöz igazodóan új munkaköri leírást is közölt a felperessel. Ebben a felperes munkaköri kötelezettségei részeként a eszközgépkocsi kezelői munkakörhöz, továbbá a szolgálatparancsnoki munkakörhöz tartozó munkaköri kötelezettségeket is meghatározott. Az elsőfokú eljárásban az alperes elismerte, hogy a felperes nagyobb részt irodai, azaz szolgálatparancsnoki munkákat látott el a hivatali szolgálati beosztása 2012-ben történt módosítását követően is.

[42] A jogviszony megszüntetésekor hatályban volt Hszt. 13. §-a úgy rendelkezik, hogy a szolgálati viszony az állam nevében eljáró rendvédelmi szerv és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályban és más jogszabályban meghatározott kötelezettségek terhelik és jogosultságok illetik. A (2) bekezdés szerint a hivatásos állomány tagja a szolgálati viszonyból fakadó köteleit - a rendvédelmi szerv rendeltetés szerinti feladatainak megvalósítása érdekében - önkéntes vállalás alapján, élethivatásként, szigorú függelmi rendben, akár életének és testi épségének kockáztatásával és egyes alapjogai korlátozásának elfogadásával teljesíti. A 45. § (1) bekezdése alapján a kinevezési okmányban tartalmaznia kell többek között a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztását. A 102. § (1) bekezdése pedig azt tartalmazza, hogy a hivatásos állomány tagja a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles a szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsnoknak, intézkedéseknek megfelelően ellátni.

[43] A fentiekből következően a hivatásos szolgálati viszonyban, mint speciális foglalkoztatási jogviszonyban, eltérő következményei vannak a kinevezés szerinti beosztástól eltérő feladatellátásnak. Az ehhez kapcsolódó egységes bírói jogértelmezés szerint, a belügyminiszter irányítása alá tartozó egyes fegyveres szerveknél rendszeresített hivatásos beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 65/2011. (XII. 30.) BM rendelet, amely egyébként a felperes kinevezésének módosítása idején már hatályban volt, az adott munkakörre kógens módon határozza meg az ellátandó feladatok körét. A munkáltatónak ehhez képest kell meghatároznia a munkaköri leírás tartalmát, az abban foglaltakat korlátlanul nem bővítheti. A munkaköri leírás tehát nem tartalmazhat a kinevezésben meghatározott, beosztáshoz nem tartozó, általánosan ellátandó feladatot, mint a beosztás részét (Kúria Mfv.II.10.516/2017/4., Mfv.I.10.751/2016/4., Kf.VII.45.124/2022/4., Mfv.II.10.233/2015/4.).

[44] A más beosztáshoz tartozó feladatok pedig abban az esetben sem tekinthetők a kinevezés szerinti beosztás részének, ha azokat a munkaköri leírás tartalmazza (Kúria Kf.III.39.690/2021/5.). Ebből az következik, hogy amennyiben a hivatásos szolgálati viszonyban álló tartósan a kinevezés szerinti beosztásától eltérő, adott esetben magasabb beosztást lát el, többletdíjazásra jogosult. A munkaviszonyban álló felekre vonatkozó szabályokkal ellentétben ugyanis a beosztástól eltérő szolgálati feladatok ellátása nem eredményezi a munkakör (beosztás) módosulását. Ezért a felperes alaptalanul hivatkozott

arra, hogy a kinevezési okiratban foglaltakkal szemben az általa ténylegesen ellátott feladatok alapján kellett értékelni az alkalmassága kérdését.

[45] A perben kirendelt orvosszakértő az I-II. fokú Bizottság Rövidítése határozatokkal egyezően azt állapította meg, hogy a felperes a mozgásszervi egészségkárosodása okán a jobb vállat fokozottan terhelő, illetve a gerinc fokozottabb terhelésével, pl. nehéz súlyok emelésével járó munkák ellátásában akadályozott. Ebből következően a eszközzel kapcsolatos feladatok végrehajtásánál, a gépjármű feltöltésénél, tisztításánál, a eszköz2 és az alrendszerek kezelésénél nem tudja a munkát biztonságosan, önmaga és mások veszélyeztetése nélkül ellátni, még megfelelő gondozás, gyógyszeres kezelés esetén sem. Ezt erősítette meg a perben az elsőfokú eljárás során kirendelt foglalkozás-egészségügyi szakértő is. Szakvéleménye szerint a felperes a kinevezés módosításban megjelölt eszközgépkocsi kezelő szolgálati beosztás ellátására a megjelölt egészségügyi problémáira tekintettel, egészségügyi okból alkalmatlan volt a felmentésekor.

[46] A fentiekre tekintettel az egészségügyi alkalmasság kérdését a felperes által is elfogadott, szolgálati panasszal nem támadott kinevezés módosításban megjelölt eszközgépkocsi kezelő beosztás alapján kellett vizsgálni. A felperes sem vitatta, hogy ezen munkakörhöz tartozó feladatok ellátására a Bizottságok és a perben kirendelt orvosszakértő, illetve a foglalkozás-egészségügyi szakértő véleményével egyezően az egészségügyi állapota okán nem volt alkalmas. A fentiekből az is következett, hogy az alperes jogszerűen adhatott utasítást a felperesnek bármely, a eszközképkocsi-kezelői beosztáshoz kapcsolódó, munkaköri leírásban rögzített feladat ellátására. Ezért annak ellenére, hogy a felperes a szolgálatparancsnoki beosztásnak megfelelő feladatok ellátására alkalmas volt, a eszközgépkocsi kezelői feladatokat érintő alkalmatlansága kihatott a szolgálati jogviszony fenntartására. Az alperes bizonyította, hogy a munkaköri leírásban meghatározott feladatok egy részét a felperes nem tudta volna ellátni az egészségi állapota okán, mindez megalapozta a jogviszonya Hszt. 86. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontjára alapított megszüntetését, figyelemmel a (6) bekezdés a) pont ac) alpontjában foglaltakra.

[47] A felperes fellebbezésében hivatkozott indokkal a joggal való visszaélést sem lehetett megállapítani. A Hszt. 4. §-a értelmében a szolgálati viszonnal kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket a rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni és teljesíteni, tilos a joggal való visszaélés. Ezzel összefüggésben a felperes a keresetében és fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az alperes amiatt utasította a felmentést megelőzően a kinevezésében meghatározott munkakörhöz illeszkedő munkarendben a feladatai ellátására, mert tudott az egészségi állapotáról, alkalmatlanságáról és erre hivatkozva szándékozta a jogviszonyát megszüntetni.

[48] Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a bizonyítási teher szabályaira is figyelemmel helyesen értékelte a releváns bizonyítékokat, azzal a másodfokú bíróság egyetértett. Semmilyen bizonyíték nem támasztotta alá, hogy osztályvezető tájékoztatását megelőzően a felperes döntésre jogosult előjárói tudomással rendelkeztek az egészségügyi alkalmatlanságát felvető egészségi állapotáról. A felperes maga is azt adta elő osztályvezető tanúvallomásával egyezően, hogy a tartós betegállományt

követően a Bizottság által történő kivizsgálására és az alkalmatlansága megállapítására csak azután került sor, hogy osztályvezető jelezte, a szolgálat beosztásában változtatást tervez a munkáltató. A felperes előadása szerint éppen e tájékoztatás miatt döntött a kivizsgálásról és került keresőképtelen állományba. A keresőképtelenség időtartama miatt volt indokolt a 2015. évi Bizottság Rövidítése vizsgálat, amire az alperesnek semmilyen ráhatása nem volt. A fentiekre tekintettel a felperes fellebbezésében előadott okból nem nyert bizonyítást a joggal való visszaélés, ezért a felmentés ez okból sem minősült jogellenesnek.

[49] Azt is helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, önmagában az a tény, hogy a 2014. októberében eljáró Bizottság 19 %-os össz-egészségkárosodás megállapítása mellett alkalmasnak találta a eszközgépkocsi kezelői beosztás ellátására, nem befolyásolta a későbbi, 2015 évi bizottsági vélemények és a perbeli szakvélemények megalapozottságát. Az igazságügyi orvosszakértő a nem vitatott betegségek alapján részletesen értékelte a felperes egészségi állapotát, a százalékos eltérések megváltoztatását. A foglalkozás-egészségügyi szakértő pedig okszerű magyarázatát adta annak, hogy az egészségkárosodás százalékos mértékének meghatározása nem áll közvetlen összefüggésben az adott munkakör ellátásával kapcsolatos alkalmassággal. Ugyanakkor azt is figyelembe kellett venni, hogy a felperes maga sem vitatta azt a jelen per elbírálására kiható érdemi megállapítást, miszerint a eszközgépkocsi kezelői feladatok ellátására az egészségügyi állapota okán nem alkalmas.

[50] A másodfokú bíróság alaptalannak találta a szolgálati idő számításával összefüggő fellebbezési előadást is. Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával abban a kérdésben, hogy a Kúria Kf.III.39.105/2021/5. számon meghozott határozata jelen ügyben nem tette lehetővé a szolgálati idő felperes által megjelölt eltérő meghatározását. A kúriai döntéssel szemben jelen perben a felperes nem a régi Hszt. 280. §-a alapján számára megállapított szolgálati időre hivatkozott, hanem egy korábbi parancsban megállapított, a végkielégítés szempontjából 1990. március 6-ban megjelölt szolgálati idő kezdetére.

[51] A Kúria hivatkozott határozata az új Hszt. hatálybalépésével összefüggésben a munkáltatót terhelő, a szolgálati idő megállapítására vonatkozó kötelezettség tárgyában foglalt állást, amivel nem állt ellentétben az alperes eljárása. A felperes esetében ez a 2015. június 30-án parancs száma4. számon meghozott parancs volt, amelyet egyébként a felperes szolgálati panasszal nem támadott. E határozatában az alperes a felmondási idő és a végkielégítés szempontjából a szolgálati idő kezdő időpontját a régi Hszt. 280. §-ára hivatkozva 1993. március 4. napjában határozta meg. A szolgálati idő ekként történő meghatározásától nem térhetett el az alperes a felperesre kedvezőtlen módon. Az alperes ehhez az időponthoz igazodóan állapította meg a felmentésben a Hszt. 87. § (2) bekezdés d) pontja alapján hat hónapban a felmentési időt, továbbá a Hszt. 90. § (2) bekezdés g) pontja alapján nyolc hónapban a végkielégítés időtartamát. Az alperes tehát a 20 év szolgálati idő figyelembevételével, a régi Hszt. 341/D.§-a szerint járt el a jogviszony megszűntetésekor 2015. szeptemberben, amikor a korábbi parancs alapján a 1993. március 4-i időpontot vette figyelembe. A felperes által figyelembe venni kért időtartamra vonatkozó igény minden jogszabályi alapot nélkülözött, mivel a felperes azt sem jelölte meg, hogy pontosan milyen jogviszony, mely jogszabály alapján történő figyelembevétele alapozza meg álláspontja szerint a hosszabb, 1990-től kezdődő szolgálati időszámítást.

[52] A másodfokú bíróság a Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében érdemben nem vizsgálhatta a fellebbezésben a rekreációs tervvel összefüggésben előadottakat, figyelemmel arra, hogy a 2015 októberében kibocsátott felmentéssel összefüggésben jelen jogvitában nem lehetett figyelembe venni a 2021. évi jogszabályi változásokat.

[53] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét – a jogi indokolás előbbi pontosításával és kiegészítésével – helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[54] Az alperes a fellebbezési eljárásban pernyertes lett, ezért megalapozottan igényelte a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a perköltsége megtérítését. Az alperes a perköltségigényét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdésére alapítva 50.000 forintban kérte megállapítani. Az összeg nem minősült eltúlzottnak arra figyelemmel, hogy a fellebbezési eljárásban tárgyalás tartására is sor került.

[55] Az elsőfokú bíróság ítéletében tévesen, a Pp. 24. § (2) bekezdés b) pontjával ellentétesen határozta meg a pertárgy értékét 695.700 forintban. A felperes a felmentés jogellenessége jogkövetkezményeként az eredeti beosztásába történő visszahelyezését kérte, melyre tekintettel a perben irányadó 394.500 forintos havi illetmény tizenkétszeresét kellett pertárgyértékként figyelembe venni, ami 4.734.000 forint volt. A másodfokú bíróság ezen összegre figyelemmel határozta meg a fellebbezési eljárás illetékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

[56] Figyelemmel arra, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért az őt terhelő le nem rótt illetéket a jelen jogvitában irányadó, a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §, 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2023. március 23.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

...